

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

17 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nicolae Gordilă

Judecători – Liliana Catan și Ion Guzun,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Călugăreanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, în privința inculpatei:

Dabija Elena Grigore, născută la 11.03.1984, originară și domiciliată în s. Măgdăcești, r-nul Criuleni.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 03.08.2012– 16.12.2013;

instanța de apel: 04.02.2014- 15.04.2014;

instanța de recurs: 03.07.2014 - 17.09.2014;

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 16.12.2013 Dabija Elena Grigore a fost achitată în baza art. 190 alin. (2) lit. c) CP pe motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpata Dabija Elena este învinuită de faptul că, la 09.12.2008, aflîndu-se în oficiul AO "CNECD" din or. Criuleni, avînd scopul dobîndirii ilicite a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și înșelăciune, prezentîndu-se ca avocat și manifestînd vizibilitatea de persoană demnă de încredere, sub pretextul că va presta părții vătămate Stici Fevronia servicii de asistență juridică, a însușit de la ultima suma de 2 000 lei și suma de 100 lei pentru întocmirea și depunerea cererii de chemare în judecată, însă nu a prestat astfel de servicii, cauzîndu-i astfel părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă totală de 2 100 lei.

2.1. Prima instanță și-a bazat concluziile de achitare a inculpatei pe următoarele:

- *vinovăția inculpatei Dabija Elena nu a fost dovedită la judecarea cauzei, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri;*

- *din declarațiile părții vătămate Stici Fevronia, rezultă că, Primăria or. Criuleni, refuza să execute hotărîrea judecătorească, în legătură cu ce s-a adresat la Biroul de executare, unde a fost asistată de către Dabija Elena, care i-a zis că o*

poate ajuta, însă are nevoie de procură. Ulterior, au încheiat contract de asistență juridică, achitându-i suma de 2000 lei, precum și suma de 100 lei pentru achitarea taxei de stat la înaintarea unei cereri în instanța de judecată. Aceasta, însă, nu și-a onorat obligațiunile, dar nici banii nu i-a restituit, pe care îi solicită de încasat de la inculpata Dabija Elena în beneficiul ei în sumă de 2 100 lei;

- astfel, aceste declarații confirmă că, între inculpată și partea vătămată, s-a format un raport juridic civil, bazat pe contractul de asistență juridică din 09 decembrie 2011;

- acest fapt rezultă și din declarațiile martorului Calcatinge Maria care declară că Stici Fevronia s-a adresat pentru consultație juridică la Dabija Elena, când aceasta se afla în birou și că aceasta s-a obligat s-o ajute, încheind un contract de asistență juridică, însă nu și-a onorat obligațiunile.

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul a declarat apel, prin care a solicitat casarea sentinței cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță prin care a o condamna pe Dabija Elena în baza art. 190 alin. (2) lit. c) CP, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de prestare a serviciilor juridice pe un termen de 3 ani. Potrivit prevederilor art. 96 CP a amâna executarea pedepsei pînă la atingerea de către copil a vârstei de 8 ani.

În susținerea apelului acuzatorul de stat, a invocat că:

- nemotivat instanța de judecată a invocat declarațiile inculpatei, precum că între Dabija Elena și Stici Fevronia au fost relații civile, care urmau a fi soluționate în instanța civilă de drept comun. Instanța de judecată a dat o apreciere eronată a probelor, precum și nu a motivat respingerea declarațiilor părții vătămate Stici Fevronia și martorului Calcatinge Maria potrivit cărora în anul 2008 Stici F. era în litigiu cu Primăria Criuleni și s-a adresat după consultații juridice. În urma discuțiilor cu Dabija Elena a încheiat cu ultima un contract de asistență juridică, conform căruia Dabija E. urma să-i reprezinte interesele la executarea unei hotărâri judecătorești și să depună o cerere de chemare în judecată, fiind achitată suma de 2000 lei.

Însă din anul 2008 pînă în prezent Dabija E. careva servicii juridice nu i-a prestat, de la întâlniri cu Stici F. se eschiva și nu dorește să-i restituie suma de bani achitată;

- toate documentele, pe care urma să le întocmească Dabija E. le-a făcut personal Stici F.. Documentele prezentate de către inculpată în instanța de judecată le-a întocmit ea personal, fără ajutorul lui Dabija E., la fel ea personal a achitat și sumele de bani indicate în chitanțele de plată prezentate de către inculpată;

- instanța de judecată nu a luat în considerație faptul, că deși inculpata avea procură conform căreia putea să acționeze din numele părții-vătămate, toate înscrisurile prezentate de ea în ședința de judecată au fost adresate sau semnate de către partea-vătămată, fapt care cu certitudine confirmă că Dabija Elena nu a

întreprins nici o acțiune pentru a-i apăra drepturile și interesele, avînd scopul doar de a o deposeda de bani.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, a fost respins ca nefondat apelul acuzatorului de stat și menținută sentința atacată.

4.1. În argumentarea soluției adoptate, instanța de apel a reținut, că instanța de fond în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală și verificate în ședința de judecată cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) CPP le-a dat o apreciere justă în sensul art. 101 CPP din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, astfel ajungînd la concluzia corectă cu privire la achitarea inculpatei Dabija Elena de sub învinuirea de săvîrșirea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal.

Instanța de apel a conchis, ca nevinovăția inculpatei se dovedește prin *declarațiile inculpatei și martorului Calcatînge Maria.*, iar materialele dosarului dimpotrivă demonstrează, că între inculpată și Stici Fevronia au avut loc relații civile, acestea fiind:

- Contractul cu privire la prestarea serviciilor juridice din 09 decembrie 2008 din care rezultă că, inculpata Dabija Elena se obligă să acorde consultații juridice, asistență juridică în judecătoria Criuleni prin reprezentare, iar Stici Fevronia se obligă să achite remunerarea în sumă de 2000 lei (f.d.15);

- Procura din 5 decembrie 2008, autorizată notarial și eliberată pe termen de 3 ani prin care Stici Fevronia o împuternicește pe Dabija Elena pentru a-i reprezenta interesele în toate instanțele judecătorești și alte organe de stat cu toate drepturile procesuale de reprezentant (f.d.16);

- Diploma de master pe numele Dabija Elena, eliberată la 18.06.2007, precum că a absolvit Universitatea Liberă Internațională din Moldova specialitatea drept (f. d. 26),

- înscrisurile prezentate de inculpata Dabija Elena în ședința de judecată din 25.07.2013 pentru anexare la dosar (f.d.117-133) și anume :

- *Ordinele de plată;*

- *Procura din 05 decembrie 2008 prin care partea vătămată Stici Fevronia a împuternicit-o pe inculpata Dabija Elena să o reprezinte în organele de drept, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, Titlu provizoriu;*

- *Răspuns de la Oficiul Cadastral Teritorial Criuleni nr.131 din 01 aprilie 2009;*

- *Cerere adresată Oficiul Cadastral Teritorial Criuleni din 02 martie 2009 și din 26 ianuarie 2009;*

- *Cerere adresată Primăriei or.Criuleni din 13 februarie 2009;*

- *Procură specială prin care Stici Aliona a împuternicit-o pe Stici Fevronia să o reprezinte în fața autorităților publice;*

- Răspunsul de la Primăria orașului Criuleni nr.02-1-23 din 25 februarie 2009;

- Răspuns de la Mănăstirea Bistrița-Vilcea nr.289 din 01 august 2009 prin care se confirmă că Stici Aliona este viețuitoarea acestui așezământ monahal.

Colegiul penal a conchis că, prima instanță, expunând detaliat în sentință declarațiile părții vătămate și a martorilor, în mod justificat și convingător le-a considerat insuficiente pentru condamnarea inculpatei, ori partea acuzării nu a prezentat probe pertinente și concludente ce ar dovedi vinovăția inculpatei.

Probele expuse supra demonstrează contrariu și anume, că după încheierea contractului cu privire la prestarea serviciilor juridice din 09 decembrie 2008 Dabija Elena a îndeplinit serviciile nominalizate mai sus, întocmind cereri din numele clienței Stici Fevronia.

Instanța de apel a menționat că, chestiunea, dacă a fost sau nu a fost îndeplinit din partea Elenei Dabija volumul de servicii prevăzut în contractul cu privire la prestarea serviciilor juridice din 09 decembrie 2008 pentru suma de 2000 lei ține de niște relații civile, care pot fi soluționate pe cale amiabilă sau în proces de judecată prin înaintarea acțiunii civile, însă nu constituie obiect al infracțiunii imputate.

Astfel instanța de apel a concluzionat că, partea acuzării în susținerea apelului asupra sentinței de achitare nu a îndeplinit cerințele legii cu privire la prezentarea probelor de vinovăție, prezentarea probelor suplimentare, ce ar servi temei pentru o nouă interpretare a probelor de către instanța de apel.

5. Decizia menționată a fost atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului procurorul invocă ca temei art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Acuzarea a mai menționat, că decizia instanței de apel este unilaterală, deoarece la baza decizie de achitare, au fost puse doar declarațiile inculpatei, care nu sunt probate, iar probelor acuzării care sun concludente, veridice și în ansamblu coroborează între ele, le-a dat o apreciere critică.

În afară de declarațiile părții vătămate și a martorului care confirmă vinovăția inculpatei, vina inculpatei se mai confirmă și prin:

- plîngerea cet. Stici Vefronia către Președintele Baroului de Avocați, depusă la 11.11.2011, în care roagă să ia măsuri cu avocatul Elena Dabija. (f.d.26);

- răspunsul din 27.11.2011 a Comisiei pentru etică și disciplină din cadrul Baroului Avocaților, prin care se confirmă, că Dabija Elena nu deține licența pentru exercitarea profesiei de avocat.(f.d.23);

- Răspunsul OCT Criuleni din 01.03.2012, la fel confirmă că inculpata este o escrocă, prin care se confirmă că Dabija Elena nu a depus careva cereri în perioada

05.12.2008-01.03.2012, pe numele Stici Fevronia Simion, pentru eliberarea a careva certificate s-au titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren.(f.d.31), cu toate că de fiecare dată când se întâlnea cu partea vătămată, Dabija Elena o liniștea că totul e normal;

- răspunsul Judecătoriei Criuleni, precum că în perioada de 05.12.2008 pînă la 27.02.2012, Dabija Elena nu a depus cerere privind examinarea litigiului civil între primăria Criuleni și Stici Fevronia. (f.d.28);

- documentele ce confirmă, că partea vătămată a efectuat toate acțiunile necesare de una singură, care urma să le efectueze inculpata Dabija E. (f.d. 1 17-135).

5.1 Referințe pe marginea recursului a depus partea vătămată Stici Fevronia prin care a susținut recursul declarat de către procuror.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

6.1. Potrivit textului recursului declarat de procuror, din temeiurile de casare a deciziei instanței de apel rezultă art.427 alin.(1) pct.6)Cod de procedură penală, care stipulează că, *hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Raportînd norma nominalizată la situația în cauză, Colegiul penal constată că temeiurile la care se referă autorul recursului nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel, or, Instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar conținutul deciziei corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală, astfel, argumentul expus în recurs este neîntemeiat și se respinge, deoarece soluția criticată este una corectă ce rezultă din cumulul de probe prezentate și anexate la materialele cauzei și respectiv cercetate în ordinea prevăzută de lege, dîndu-li-se aprecierea cuvenită.

Potrivit prevederilor art. 394 alin. (3) Cod de procedură penală, instanța de apel a făcut o analiză amplă a probelor acumulate în cauză, argumentînd detaliat respingerea probelor ce au fost administrate în suportul învinuirii aduse inculpatei în prezenta cauză.

Astfel, toate probele prezentate au primit o apreciere la justa valoare, concluziile făcute de instanța de apel rezultă din materialul factologic acumulat în cauză.

Argumentele recurentului cu privire la aprecierea unilaterală a probelor nu au nici un suport legal, deoarece, potrivit prevederilor art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri; toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Aprecierea probelor ține de examinarea cauzei în fapt și în drept fie în instanța de fond, fie în instanța de apel, și dezacordul unei părți în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare, mai mult ca atât, temeiul invocat nu se încadrează în cele prevăzute de alin. (1) art. 427 CPP.

Astfel, în opinia instanței de recurs instanța de apel, rejudecând cauza în fapt și în drept, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată, a audiat suplimentar inculpata, partea vătămată, martorul a examinat și alte probe din dosar la care face referire acuzarea în sprijinul învinuirii.

Potrivit legislației în vigoare, primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat.

În speță, instanțele corect au constatat, că între partea vătămată și inculpată au avut loc relații civile și ultima primind suma de 2000 lei de la partea vătămată, nu urmărea scopul sustragerii lor, fără avea intenția să-și execute angajamentul asumat, deoarece la momentul primirii sumei menționate, inculpata a încheiat contractul cu privire la prestarea serviciilor juridice din 09 decembrie 2008, după care Dabija Elena a efectuat acțiuni în vedere prestărilor serviciilor sale, a întocmit cereri din numele lui Stici Fevronia, fapt conformat prin înscrisurile prezentate de către inculpată în ședința de judecată din 25.07.2013 (f.d.177 verso-133).

De asemenea, Colegiul nu v-a susține afirmațiile recurentului, precum că toate aceste acțiuni au fost efectuate doar de partea vătămată, deoarece conform procesului verbal al ședinței de judecată (f. d. 144 -144 verso), partea vătămată specifică care documente au fost prezentate de ea, iar cererile depuse de către Stici Fevronia la primărie și OCT, au fost întocmite cu ajutorul inculpatei și semnate de către partea vătămată, deoarece Stici Fevronia avea procură de la fiica sa Stici Aliona, care era deținătoarea titlului de proprietate a terenului. Prin urmare inculpata nu putea acționa direct din numele lui Stici Fevronia cu o cerere la OCT sau în instanța de judecată, deoarece deținătoarea terenului era Stici Aliona, și inculpata nu avea împuterniciri de a o reprezenta, or, partea vătămată nu avea procură cu drept de substituie, drept garantat de art.253 Cod civil - *Persoana căreia îi este eliberată procura poate elibera o procură de substituie numai dacă acest drept este stipulat expres în procură sau dacă este în interesul reprezentantului.*

Cele relatate mai sus, denotă și justificarea răspunsului de la OCT Criuleni din 01.03.2012, care confirmă că inculpata Dabija Elena nu a depus careva cereri în perioada 05.12.2008-01.03.2012, pe numele Stici Fevronia, pentru eliberarea a careva certificate sau titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren.(f.d.31) și a răspunsului Judecătoriei Criuleni, precum că în perioada de 05.12.2008 pînă la 27.02.2012, Dabija Elena nu a depus cerere privind examinarea litigiului civil între primăria Criuleni și Stici Fevronia. (f.d.28).

Un alt moment reținut de Colegiu, este că conform art.415 al. (2¹) Cod de procedură penală, *judecînd apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.*

Astfel, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atît a inculpatului, cît și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

În conformitate cu prevederile art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală și jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, *sarcina probatoriului în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel revine acuzatorului de stat în virtutea funcției lui procesuale* (art.51, 53, 320 Cod de procedură penală). În cadrul apelului, deși solicită condamnarea, probe suplimentare în confirmarea învinuirii procurorul nu a prezentat, deși potrivit procesului verbal i s-a oferit această posibilitate.

Generalizînd cele expuse mai sus, Colegiul penal conchide în mod convingător, că partea acuzării în susținerea apelului asupra sentinței de achitare nu a îndeplinit cerințele legii cu privire la prezentarea probelor suplimentare, ce ar servi temei pentru o nouă interpretare a probelor de către instanța de apel.

În virtutea celor menționate, Colegiul penal constată că instanța de apel, in decizia sa, expres s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, le-a verificat, făcînd o analiză amplă și minuțioasă, a indicat din care motive nu a admis probele la care se referă recurentul, a apreciat probele la justa valoare, legal și întemeiat a adoptat o hotărîre de achitare în privința Elenei Dabija.

Pe această linie de idei, Colegiul penal menționează că instanța de apel, printr-o apreciere justă a probelor, corect a concluzionat asupra achitării inculpatei de învinuirea comiterii infracțiunii imputate, luînd în considerație totalitatea probelor întru susținerea învinuirii acesteia, care, în ansamblu, resping temeinicia învinuirii aduse de organul de urmărire penală.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, deoarece corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei, temeiurile invocate de recurent și anume art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu persistă în cauză. Instanța de apel, respectând prevederile art. 417 alin. (8) Cod de procedură penală, a adoptat o hotărîre ce cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au și dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției date, mai mult ca atît, instanța de recurs menționează că, motivele invocate de recurent au fost obiectul judecării în instanța de apel.

În acest context, Colegiul penal concluzionează că argumentele invocate de către acuzatorul de stat în recurs sunt neîntemeiate, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Călugăreanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, în privința inculpatei Dabija Elena Grigore, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 08 octombrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun